

Seminar Bird Senses of Places

Het is inmiddels een mooie traditie: het Sense of Place-seminar voorafgaand aan het Oerol-festival. Op woensdag 8 en donderdag 9 juni namen wetenschappers en kunstenaars een groep van ruim zestig seminar gasten mee in de wonderlijke wereld van de trekvogels.

Zoals Terschelling tijdens Oerol een verzamelplaats is voor artiesten van over de hele wereld, zo is het Waddengebied in het voorjaar een verzamelplaats voor honderdduizenden trekvogels. In het onderzoeksprogramma 'Metawad' hebben onderzoekers van het NIOZ (Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee) op Texel en de Rijksuniversiteit Groningen de afgelopen vijf jaar vijf soorten wadvogels onderzocht voor wie de Waddenzee de spil is in hun leven: de rotgans, drieteenstrandloper, kanoet, rosse grutto en de lepelaar. De resultaten van het onderzoek werden niet gepresenteerd in een zaaltje met een powerpoint-presentatie, integendeel: het werd een bijzondere, interactieve expeditie langs de Terschellinger landschappen.

De seminar gasten verzamelden zich vorige week woensdagochtend in Harlingen voor de overtocht naar Terschelling. Na de opening van het seminar in de Tonnenloods door dagvoorzitter Klaas Sietse Spoelstra en Sense of Place-grondlegger Joop Mulder, volgde de presentatie van het boek 'Marathon Migrants' door Theunis Piersma, hoogleraar Trekvoegeologie aan de RUG.

Aansluitend opende hij de fototoonstelling van natuurfotograaf Jan van de Kam, die tijdens Oerol te zien is in de stal van boerderij de Gèskieker op Kinnum.

Vervolgens vertrok het gezelschap naar de Dwarsdijk voor het verhaal van de rotgans. Er werden verschillende levensstijlen van de 'ouderwetse kwelder-gans' en de 'moderne polder-gans' uiteengezet door onder andere Oene de Jong, Flang Cupido en de rotgansonderzoekers. Daarna verplaatste men zich naar de vloedlijn van het strand bij Midsland aan Zee, waar geluisterd kon worden naar een verhaal van actrice Rebekka de Wit over de drieteenstrandloper, voorgedragen door acteur Arnold Dijkstra. Aansluitend werd een bezoek gebracht aan 'De gastelaars', een project van

Maaïke Ebbinge en Victor Frederik. Als afsluiter van de eerste dag liet Landschapsarchitect Bruno Doedens zijn duinproject 'Windwerk' zien.

De donderdag begon al vroeg met een ontbijt op het wad. Terwijl de seminar gasten stonden te genieten van een broodje, koffie en livemuziek van filmcomponist Christiaan Verbeek (vanaf het nabijgelegen NIOZ-onderzoekschip De Navicula), kwam het water opzetten en werd het gezelschap verdreven door het getij, als waren zij kanoeten. Zo kon men zelf ervaren voor welke uitdagingen de wadvogels staan in hun zoektocht naar voedsel. Op de dijk bij Striep vertelde Harry Horn het verhaal over de rosse grutto. Aansluitend was er de dans 'Vuurvogel' door Club Guy&Roni. Zo werd natuur en cultuur met elkaar verbonden. Na deze indrukwekkende dans werd vrijwilliger Harry Horn uit West in het zonnetje gezet door oud-collega Freek Zwart van Staatsbosbeheer wegens zijn grote verdienste in het ringlezen van vogels op Terschelling. Uit handen van provinciehoofd Jesler Kiestra van Staatsbosbeheer kreeg hij het eerste exemplaar van het boek 'Knooppunt Waddenzee' uitgereikt. Hierin zijn de resultaten te lezen uit het Metawad-onderzoek. "Harry staat op eenzame hoogte, hij heeft meer dan tienduizenden ringlezingen op zijn naam staan. Zonder deze waarnemingen kan er geen goed onderzoek gedaan worden,

en zonder goed onderzoek kunnen wij de natuur niet beheren. Wij zijn Harry daarom ontzettend dankbaar voor zijn tomeloze inzet", aldus Kiestra.

Als laatste kwam de lepelaar aan de beurt, de enige van de vijf onderzochte vogelsoorten die op het eiland broedt. Uit het verhaal van Joeri Lamers en Freek Zwart bij het 'Waterplak' werd duidelijk dat er meer lepelaars kunnen overleven als het lukt om meer platvis in de Waddenzee te krijgen.

Na de lezing verplaatste het gezelschap zich naar de 'Geitenwei'. Hier stonden zo'n twintig eilander kinderen van Dansstudio Terschelling van Kyra Meijer klaar om de speciaal voor het seminar gemaakte dans 'De lepelaar' op te voeren.

Alle verhaallijnen van het seminar werden samengebracht in de indrukwekkende voorstelling 'TRACKS' door Theunis Piersma en Sytze Pruiksmā, geregisseerd door Jos Thie en geproduceerd door Pier 21. De voorstelling werd opgevoerd in de Tonnenloods die voor deze gelegenheid was omgedoopt tot theater. Een waardige afsluiting van het vierde Sense of Place-seminar. De onderzoeksresultaten zijn na te lezen in het reeds genoemde boek 'Knooppunt Waddenzee' van Rob Buiters, Laura Govers en Theunis Piersma, dat verkrijgbaar is bij de eilander boekhandels en bij de Gèskieker.

